

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – Rozhovor s pedagogem	1
Příloha B – Vzorový přepis rozhovoru s pedagogem.....	2
Příloha C – Rozhovor s asistentem pedagoga	4
Příloha D – Vzorový přepis rozhovoru s asistentem pedagoga.....	5

Příloha A – Rozhovor s pedagogem

1. Jaké máš vzdělání?
2. Jak dlouho pracuješ jako učitelka v MŠ? Máš i jinou praxi ve školství?
3. Kolik je ve vaší třídě dětí – cizinců?
4. Jaké národnosti tyto děti jsou?
5. Jakým jazykem tyto děti mluví?
6. Jak dobře tyto děti umí česky?
7. Jakým způsobem komunikuješ s dětmi – cizinci nejčastěji?
8. Jaké metody a prostředky se ti při komunikaci s dětmi – cizinci v minulosti nejvíce osvědčily?
9. Jaká podpůrná opatření jsou dětem – cizincům poskytována?
10. Jak vnímáš přítomnost asistenta pedagoga ve třídě?
11. Jak funguje spolupráce mezi tebou a asistentem pedagoga?
12. Jaké formy podpory zajišťuje asistent pedagoga u dětí – cizinců?
13. V čem jim pomáhá? Vnímáš tuto pomoc jako důležitou?
14. Jaké metody a způsoby volíš při práci s dětmi – cizinci? Preferuješ některé?
15. Co považuješ na práci s dětmi – cizinci za nejnáročnější?
16. Narážíš na nějaké další bariéry (mimo jazykových) při vzdělávání dětí – cizinců?
17. Jak funguje komunikace mezi MŠ a rodiči dětí – cizinců?
18. V čem vidíš výhody a nevýhody multikulturního složení třídy?

Příloha B – Vzorový přepis rozhovoru s pedagogem

1. Jaké máš vzdělání?
Vystudovala jsem střední pedagogickou školu.
2. Jak dlouho pracuješ jako učitelka v MŠ? Máš i jinou praxi ve školství?
Jako učitelka v mateřské škole pracuji již 40 let. Z těchto 40 let jsem působila 20 let jako ředitelka.
3. Kolik je ve vaší třídě dětí – cizinců?
Celkem jsou to 4 děti – cizinci.
4. Jaké národnosti tyto děti jsou?
Většina těchto dětí, tři, jsou děti vietnamské národnosti. Jeden chlapec je slovenské národnosti.
5. Jakým jazykem tyto děti mluví?
Když děti – cizinci přijdou do MŠ, mluví vietnamsky, postupem času se za 3 roky naučí mluvit česky.
6. Jak dobře tyto děti umí česky?
To, jak dobře tyto děti umí česky, koresponduje s délkou pobytu těchto dětí v MŠ. Čím déle do MŠ chodí, tím lépe umí česky.
7. Jakým způsobem komunikuješ s dětmi – cizinci nejčastěji?
S dětmi komunikuji česky. Pokud nerozumí, předvádíme, názorně ukazujeme. Pokud chceme, aby šlo dítě na záchod a poté si umylo ruce, doprovodíme ho do koupelny, ukážeme na záchod a počkáme, až vykoná potřebu. Nevynecháme jednotlivé kroky, jako je použití toaletního papíru a spláchnutí toalety. Poté dítěti ukážeme, jak si správně umyje ruce. Opravdu je potřeba všechno těmto dětem ukazovat, ačkoli se to může zdát zbytečné.
8. Jaké metody a prostředky se ti při komunikaci s dětmi – cizinci v minulosti nejvíce osvědčily?
Obrázky, opakování, předvádění, hry.
9. Jaká podpůrná opatření jsou dětem – cizincům poskytována?
Asistent pedagoga, individuální vzdělávací plán.
10. Jak vnímáš přítomnost asistenta pedagoga ve třídě?
Asistenta pedagoga vnímám jako pomoc učitelce ve třídě.

11. Jak funguje spolupráce mezi tebou a asistentem pedagoga?
Spolupráce s asistentkou je dobrá, někdy si musíme upřesnit úkoly, abychom působily jednotně.
12. Jaké formy podpory zajišťuje asistent pedagoga u dětí – cizinců?
Asistentka zajišťuje u dětí – cizinců jazykovou podporu, celkový rozvoj osobnosti a individuální práci s dítětem – cizincem. Podpora v dalších oblastech, jako je sebeobsluha, motorika, socializace apod., je poskytována dle individuálních potřeb dětí.
13. V čem jim pomáhá? Vnímáš tuto pomoc jako důležitou?
Asistentka pomáhá s rozvojem jazyka. Velmi důležitá je tato pomoc, aby dítě bylo utvrzeno v tom, že rozumí daným pokynům.
14. Jaké metody a způsoby volíš při práci s dětmi – cizinci? Preferuješ některé?
Různorodé metody, zejména prožitkové učení.
15. Co považuješ na práci s dětmi – cizinci za nejnáročnější?
Nejnáročnější je domluvit se s těmito dětmi, tedy jazyk. Zároveň těmto dětem přiblížit naši kulturu, která se od té jejich zpravidla velmi liší.
16. Narážíš na nějaké další bariéry (mimo jazykových) při vzdělávání dětí – cizinců?
Ne.
17. Jak funguje komunikace mezi MŠ a rodiči dětí – cizinců?
Spolupráce s rodiči je dobrá. V rámci usnadnění komunikace je někdy nutné přizvat si tlumočníka.
18. V čem vidíš výhody a nevýhody multikulturního složení třídy?
Multikulturní prostředí vede děti ke kooperaci, toleranci a respektu nejen ve škole, ale i mimo ni.

Příloha C – Rozhovor s asistentem pedagoga

1. Jaké máš vzdělání?
2. Jak dlouho již pracuješ jako asistentka pedagoga?
3. Máš i jiné zkušenosti s prací s dětmi – cizinci?
4. Co tvá práce obnáší? Jakým dětem se věnuješ?
5. Jaké formy podpory dětem – cizincům zajišťuješ?
6. Jak funguje tvá spolupráce s učitelkou ve třídě?
7. Ve třídě jsi hlavně pro cizojazyčné děti. Které národnosti dětí – cizinců převládají?
8. Je práce s určitou národností specifická?
9. Jakým způsobem komunikuješ s dětmi – cizinci nejčastěji?
10. Osvědčily se ti v minulosti některé komunikační metody či prostředky?
11. Jaké metody práce nejčastěji využíváš?
12. Liší se tvá práce s ohledem na dítě, se kterým pracuješ?
13. Existují podle tebe osvědčené postupy, jak s dětmi – cizinci pracovat?
14. Co považuješ na práci s dětmi – cizinci za nejnáročnější? Narážíš na nějaké bariéry?
15. Co tě na práci asistenta pedagoga baví a co by se naopak mohlo zlepšit?

Příloha D – Vzorový přepis rozhovoru s asistentem pedagoga

1. Jaké máš vzdělání?
Mám střední školu s maturitou. Abych mohla dělat asistenta pedagoga, musela jsem absolvovat roční kurz pro asistenty pedagoga.
2. Jak dlouho již pracuješ jako asistentka pedagoga?
Rok a půl.
3. Máš i jiné zkušenosti s prací s dětmi – cizinci?
Ano, pracovala jsem v anglické škole / jeslích, kde bylo několik dětí – cizinců. Nejčastěji ruské a ukrajinské národnosti.
4. Co tvá práce obnáší? Jakým dětem se věnuješ?
Věnuji se dětem – cizincům. V naší třídě se jedná o děti vietnamské národnosti. Pomáhám jim se začleněním a rozvojem českého jazyka.
5. Jaké formy podpory dětem – cizincům zajišťuješ?
Mým úkolem je podporovat děti – cizince v rozvoji češtiny a zvládnutí sociálních a kulturních návyků.
6. Jak funguje tvá spolupráce s učitelkou ve třídě?
Spolupráce s učitelkami probíhá většinou dobře, ale myslím, že některé učitelky nechtějí přijmout asistentky jako své rovnoprávné kolegyně a dávají to velmi najevo.
7. Ve třídě jsi hlavně pro cizojazyčné děti. Které národnosti dětí – cizinců převládají?
V naší třídě, ale i v celé mateřské škole, převládají děti vietnamské národnosti.
8. Je práce s určitou národností specifická?
Určitě. Každá národnost má svou zakořeněnou kulturu a zvyky.
9. Jakým způsobem komunikuješ s dětmi – cizinci nejčastěji?
Nejprve mluvím já a děti opakují, poté postupně přecházíme na komunikaci. Nejvíce tedy komunikuji orálně, pokud to není možné, přecházím na neverbální komunikaci. Důležité je nejdříve přesvědčit dítě k opakování českých slov a postupně přejít na vzájemnou orální komunikaci.
10. Osvědčily se ti v minulosti některé komunikační metody či prostředky?
Osvědčily se mi obrázky, dřevěné hračky, logopedická pexesa a další.

11. Jaké metody práce nejčastěji využíváš?

S dětmi – cizinci využívám hlavně práci s obrázky, používám pexesa, knížky a v poslední době začínáme pracovat i s interaktivní tabulí. Nejčastěji volím individuální práci s jedním dítětem, případně ve skupině po dvou.

12. Liší se tvá práce s ohledem na dítě, se kterým pracuješ?

Určitě. Ke každému dítěti je třeba přistupovat individuálně dle věku, rozumového vývoje, jazykové úrovně. Každé dítě se také liší povahově, i to je třeba zohledňovat.

13. Existují podle tebe osvědčené postupy, jak s dětmi – cizinci pracovat?

Nemyslím, že existuje jeden postup, který by platil. Každý si na to musí přijít sám, jak mu to vyhovuje. Ale rady od zkušenějších mohou pomoci.

14. Co považuješ na práci s dětmi – cizinci za nejnáročnější? Narážíš na nějaké bariéry?

Bariéra jazyková je samozřejmě největší. Poté chování či špatné návyky z domova. Jinak vnímám tyto děti jako velmi učenlivé.

15. Co tě na práci asistenta pedagoga baví a co by se naopak mohlo zlepšit?

Baví mě práce s dětmi, že jim mohu svou prací pomáhat, někam je posunout a připravit na vstup do školy. Vidět pokroky u dětí je velmi inspirativní. V tomto ohledu vnímám svou práci jako dokonalou. Zlepšit by se mohl vztah mezi učiteli a asistenty, ne všude jsme vítáni jako pomoc, a ne všichni jsou přesvědčeni, že jsme k něčemu dobří. A poslední věcí, jako všude ve školství, jsou finance.